

26. april 2019

Sagsnr.
2019-0063299Dokumentnr.
2019-0063299-6**.Bilag 1. De lovgivningsmæssige rammer for det obligatoriske læringstilbud og udmøntningen i København**

I dette notat opridses hovedpunkterne i lovgivningen om det nye obligatoriske læringstilbud, der træder i kraft 1. juli 2019. De steder hvor det er beskrevet i lovgivningen, at der skal tages stilling til udmøntningen i den enkelte kommune, beskrives udmøntningen i København. Udmøntningen i København er bl.a. fastlagt med input fra implementeringsgrupperne i de tre områder i København, der har udsatte boligområder på regeringens liste. I implementeringsgrupperne sidder bl.a. ledere på skole- og dagtilbudsområdet, der giver sparring på implementering af nyt tiltag i København.

Hvilke børn er omfattet

Følgende børn udgør målgruppen for det obligatoriske læringstilbud:

- Børn, der bor i et udsat boligområde¹, som ikke er optaget i et dagtilbud, når de fylder 1 år
- Børn mellem 1 og 2 år, der bor i udsat boligområde, udmeldes af et dagtilbud og ikke optages i et andet
- Børn mellem 1 og 2 år, der flytter ind i et udsat boligområde og ikke går i et dagtilbud

De første børn forventes at starte i obligatorisk læringstilbud i oktober 2019. Ordningen indføres så over de næste to år i takt med, at flere børn fra de udsatte områder, som ikke er indmeldt i dagtilbud, fylder 1 år.

Mulighed for undtagelse fra ordningen og tilsyn

Forældre, der ikke ønsker at deres barn skal gå i et obligatorisk læringstilbud, har mulighed for at stå for indsatsen selv. Indsatsen skal stå mål med det obligatorisk læringstilbud, jf. beskrivelsen under afsnittet om krav til det obligatoriske læringstilbud.

Kommunen skal føre tilsyn med forældrenes indsats og særligt vurdere forældrenes danskundskaber. Hvis kommunen vurderer, at indsatsen står mål med det obligatoriske læringstilbud (herunder om forældrene støtter barnets læring i hverdagen samt om barnet

---

¹ Med udsatte boligområder menes der i hele notatet boligområder, der fremgår af listen over udsatte boligområder, som offentliggøres af Transport-, Bygnings- og Boligministeriet én gang årligt.

introduceres til danske traditioner og demokratiske normer og værdier), kan den beslutte, at der ikke skal gennemføres flere tilsynsbesøg. Hvis kommunen vurderer, at indsatsen ikke står mål med det obligatoriske læringstilbud, skal barnet i stedet i et obligatorisk læringstilbud.

Hvis forældrene selv passer deres barn hjemme eller barnet er i obligatorisk læringstilbud, vil forældrene ikke længere kunne modtage tilskud til privat pasning eller tilskud til pasning af egne børn.

Kommunikation til forældrene

Der er i loven krav om, at kommunen skal oplyse forældrene skriftligt om, at deres barn skal optages i et obligatorisk læringstilbud og rammerne for dette eller at de skal varetage indsatsen selv, jf. nedenfor, hvis barnet ikke er optaget i dagtilbud, når det fylder 1 år.

Udmøntning i København

Den lovpligtige oplysning vil i København ske via e-boks. Der lægges herudover stor vægt på den oplysning og mundtlige kommunikation, som ligger i det opsøgende familiearbejde, som kort er beskrevet i BUU-indstillingen.

Valg af institutioner og krav til det obligatoriske læringstilbud

Det obligatoriske læringstilbud kan foregå i en kommunal, selvejende eller udliciteret daginstitution. Kommunen skal vurdere hvilke daginstitutioner, der har det rette læringsmiljø og kompetencer til at løfte opgaven og kan vælge at koncentrere opgaven på få institutioner eller brede den mere ud.

Fra 1. januar 2020 må der maksimalt nyoptages 30 % børn fra udsatte boligområder i hver institution. Børn, der er optaget i obligatorisk læringstilbud, vil indgå i opgørelsen af de 30 %.

Børnene i det obligatoriske læringstilbud skal integreres i børnefællesskabet med de øvrige børn i institutionen. Indsatsen i det obligatoriske læringstilbud skal tilrettelægges efter den pædagogiske læreplan for aldersgruppen, som institution har. Det obligatoriske læringstilbud skal understøtte udvikling af barnets danske sprog, barnets læringsparathed (fx nysgerrighed, vedholdenhed, at kunne koncentrere sig) og introducere barnet til danske traditioner og højtider samt demokratiske normer og værdier (fx opleve at have medbestemmelse, medansvar, at der er respekt og ligeværd mellem kønnene).

Børnene skal deltage 25 timer om ugen i det obligatoriske læringstilbud, og tidsrummet skal tilrettelægges, så børnene så vidt muligt kan indgå aktivt i børnefællesskabet og den leg og de aktiviteter, der er der. Der skal tidligt igangsættes målrettede forløb

for børnene i det obligatoriske læringstilbud, som understøtter formålene med læringstilbuddet. Også de målrettede forløb skal integreres mest muligt i institutionens aktiviteter for den øvrige børnegruppe. Såfremt forældrene ønsker at bruge pladsen mere end 25 timer om ugen, kan den konverteres til en ordinær dagtilbudsplads i samme institution.

Der er endvidere i lovgivningen krav om, at begge barnets forældre skal indgå i målrettede forløb, hvor de bl.a. skal vejledes om, hvordan de kan støtte op om barnets deltagelse i det obligatoriske læringstilbud, og hvordan de kan understøtte deres barns dansksproglige kompetencer, læringsparathed samt introducere barnet til danske traditioner, normer og værdier.

Den enkelte kommune beslutter, hvordan inddragelsen af forældrene i de målrettede forløb skal tilrettelægges. Der er ikke fastsat krav til form eller omfang af forløbene i loven. Børne- og Socialministeriet er i gang med at udvikle understøttende materialer og kompetenceudviklingsaktiviteter, som kan inspirere til forløbene for både børn og forældre. Der ansættes praksiskonsulenter i Socialstyrelsen, som skal vejlede i forløbene.

Udmøntning i København

Forvaltningen foreslår, at pladserne til det obligatoriske læringstilbud findes dels gennem konvertering af et antal nuværende plus-pladser, dels ved oprettelse af yderligere pladser. Plus-pladserne blev besluttet af Børne- og Ungdomsudvalget d. 4. december 2013 og er målrettet børn i risiko for social udsathed og sprogligt udfordrede et- og flersprogede børn. På vuggestueområdet er der oprettet knap 300 pladser, hvor 113 af dem er i brug i april 2019. De øvrige pladser findes i institutioner med tilsvarende karakteristika. Der er tale om institutioner med blandede børnegrupper og som kan fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse ved at skabe trygge læringsmiljøer i en hverdag, hvor der også er plads til omsorg. Der vil typisk være tale om 2-6 pladser i hver institution.

Når plus-pladserne ikke anvendes, står der ikke i praksis pladser tomme i institutionerne. Pladserne fyldes i stedet op af børn i almindelige dagtilbudspladser. Det samme vil gælde for de nye pladser til obligatorisk læringstilbud.

Nedenstående tabel viser hvor mange 1-årige børn fra de udsatte boligområder, der på nuværende tidspunkt (pr. 5. april 2019) ikke går i et dagtilbud eller dagpleje. Inkluderet i tallet er et mindre antal børn, som i dag er i privat pasning, da der efter lovens ikrafttrædelse ikke vil mulighed for, at yderligere børn kommer i privat pasning. De første børn forventes at starte op i obligatorisk læringstilbud i oktober 2019, når de fylder 1 år og skal være der i knap 2 år til de er knap 3 år

gamle. Ordningen vil dermed være fuldt indfaset i 2. halvår 2021. På det tidspunkt vil der være 2 årgange i de obligatoriske læringstilbud. Kolonnen yderst til højre i tabel 2 nedenfor kan dermed siges at være et estimat for det antal børn, der skal gå i obligatorisk læringstilbud, når ordningen er fuldt indfaset.

Tabel 2. Estimat for hvor mange børn, der skal i obligatorisk læringstilbud

Område	Udsat boligområde	1-årige udenfor dagtilbud og dagpleje samt i privat pasning	Estimat for antal i obl. læringstilbud fuld indfaset
Amager	Hørgården	5	10
Nørrebro/Bispebjerg	Aldersrogade	6	12
	Bispeparken	8	16
	Lundtoftegade	5	10
	Mjølnerparken	11	22
Brønshøj/Vanløse	Gadelandet/Husumgård	7	14
	Tingbjerg/Utterslevhuse	50	100
I alt		92	184

Der er en væsentlig usikkerhed forbundet med hvor mange børn, der i praksis vil komme i obligatorisk læringstilbud. Nogle forældre vil selv vælge en ordinær daginstitution. Andre forældre vil ønske fortsat at passe deres barn derhjemme, hvor forvaltningen vurderer, at pasningen står mål med et obligatorisk læringstilbud, og barnet derfor ikke skal i obligatorisk læringstilbud. Forvaltningen finder derfor i første omgang mulige pladser svarende til én årgang, altså 50 % af det antal, der kan siges at være det estimerede behov, når ordningen er fuldt indfaset. I foråret 2020 gør forvaltningen status over anvendelsen af pladser og vurderer hvor mange yderligere pladser, der skal stilles til rådighed. De obligatoriske læringspladser vil blive set i sammenhæng med plus-pladserne, således at der i stedet kan bruges en plus-plads i nærområdet, hvis de obligatoriske læringspladser i nærområdet alle skulle blive optaget.

I København vil det obligatoriske læringstilbuds 25 timer som udgangspunkt placeres på alle ugens fem hverdage indenfor tidsrummet kl. 8-15. Hvornår barnet konkret kommer, aftales lokalt. Det giver mulighed for at tage hensyn til, at barnets behov for en eller to lure i løbet af dagen ændrer sig med alderen.

Forældreforløbene tilrettelægges lokalt i den enkelte institution, men understøttes af forvaltningen i form af fx 1-2 dages samlet kompetenceudvikling for de institutioner, der skal have obligatoriske læringsforløb baseret på ministeriets kommende materiale. Det nærmere indhold og formen for kompetenceudviklingen

tilrettelægges, når de økonomiske rammer (evt. DUT-midler) og ministeriets materiale kendes.

Forældrebetaling

Det obligatoriske læringstilbud er gratis for forældrene, der dog selv skal betale for mad og bleer.

Udmøntning i København

Forældrene skal selv medbringe bleer. I forhold til frokost vil der i en række af vuggestuerne være valgt fælles madordning. Her vil det være naturligt, at børn i de obligatoriske læringstilbud indgår i det samlede pædagogiske måltid på samme måde som de øvrige børn, og forældrene vil derfor her skulle betale for frokostordningen. Der er samme mulighed for at få frokostordningen helt eller delvist betalt for forældrene ud fra de samme indkomstgrænser som for økonomiske friplads.

Hvis der ikke er frokostordning i institutionen, skal forældrene selv medbringe madpakke til barnet.

Udmeldelse af det obligatoriske læringstilbud

Barnet bliver i det obligatoriske læringstilbud, indtil kommunen generelt gennemfører sprogvurderinger i 2- eller 3-års alderen. Der skal laves en individuel sprogvurdering af børnene. Hvis barnet ikke er tosproget, og sprogvurderingen viser, at det fortsat har behov for sprogstimulering, skal kommunen sikre, at barnet modtager det efter behov. Er barnet tosproget, og sprogvurderingen viser, at barnet har brug for sprogstimulering, skal barnet optages i et obligatorisk sprogstimuleringstilbud 30 timer om ugen.

Forældrene kan udmelde barnet af det obligatoriske læringstilbud, hvis barnet i stedet indmeldes ordinært i et dagtilbud eller hvis de flytter fra det udsatte boligområde.

Kommunen udmelder barnet, hvis familien flytter fra det udsatte boligområde (barnet skal så tilbydes en plads i samme institution på ordinære vilkår) eller når sprogvurderingen er gennemført, jf. ovenfor. Udmeldelsen skal ske med rimelig frist.

Udmøntning i København

I København gennemføres sprogvurderingen i 3 års-alderen, og det vil derfor også gælde for det obligatoriske læringstilbud.

Sprogvurderingen gennemføres, mens barnet stadig er i vuggestuen, altså når det er ca. 2 år og 9 måneder.

Registrering af fremmøde

Lederen i dagtilbuddet er ansvarlig for at registrere fremmødet i det obligatoriske læringstilbud og for at informere kommunen, hvis barnet

eller forældrene ikke deltager i de målrettede forløb eller bruger læringstilbuddet mere eller mindre end de 25 timer set over en måned. Almindelig ferie, sygdom mv. skal ikke indgå i opgørelsen.

Udmøntning i København

Forvaltningen vil understøtte institutionerne i en god registreringspraksis med afsæt i et velegnet redskab

Forældreansvar og mulighed for at standse børneydelsen

Forældrene har pligt til at lade barnet deltage i det obligatoriske læringstilbud i 25 timer ugentligt og til begge at deltage i forældreforløbene. Hvis det ikke sker, skal kommunen standse børneydelsen, hvis der ikke er tale om undskyldelige omstændigheder (nedsat psykisk funktionsevne hos forældrene).